

توراه اور • پاراشاها ویشلاخ • مامار 3

ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם כו'

«و یعقوب (יעקב) گفت: «ה' پدرم ابراهیم (آברהם)...»»

دو اردوگاه یعقوب و هدیه نامتعارفش به عیسو (عیسو) عمدی بود: برای آن که نور فراگیر و نامحدود جهان آشوب نخستین (تہو, Tohu) را به پایین بکشاند، برانگیختگی از پایین (אתערותא דלתתא, isarus dilesata) او باید خود تہو را بازمی تاباند، بی آن که تقسیم بندی ها و اندازه گیری های دقیقی را داشته باشد که به جهان اصلاح (תקון, Tikkun) و توراه تعلق دارند.

تقديم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی ییتسחק

LikuteiTorah.com

پاراشای حسیدی

/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayishlach/3

مقصود اصلی

دو اردوگاه یعقوب و هدیه نامتعارفش به عیسو (עשו) عمدی بود: برای آن که نور فراگیر و نامحدود جهان آشوب نخستین (תהו, Tohu) را به پایین بکشاند، برانگیختگی از پایین (אתערותא דלתתא, isarusa dilesata) او باید خود תהו را بازمی تاباند، بی آن که تقسیم بندی ها و اندازه گیری های دقیقی را داشته باشد که به جهان اصلاح (תקון, Tikkun) و توره تعلق دارند.

در هر بخش: متن عبری، سپس ترجمه، و پس از آن توضیحی کوتاه زیر خطی طلایی. شماره های کوچک در متن عبری، یادداشتهای پایان متن هستند.

خلاصه مامار

یعقوب دعا می کند تا نورهای فراگیر پدران قوم یاری اش کنند نور תהו را به پایین بکشاند؛ نوری که او را نیز از عیسو نجات خواهد داد. چرا او قومش را به دو اردوگاه تقسیم کرد؟ در جهان תקון، مراتب تجلی (ספירות, Sefiros) سه خط تشکیل می دهند و زیبایی و هماهنگی (תפארת, Tiferes) مهر (חסד, Chesed) و قید و سخت گیری (גבורה, Gevurah) را به هم می پیوندند؛ اما در תהו، صفات از هم جدا بودند و از این رو تنها دو خط وجود داشت. علت این امر نسبت نورها و ظرفها (אורות וכלים, Oros v'Keilim) بود: در תהו نورها شدید و ظرفها کوچک بودند، مانند قاضی تنگ نظری که فقط می تواند یا حکم براثت بدهد یا حکم محکومیت؛ حال آن که در תקון ظرفها گشاده اند، مانند ذهنی فراخ که هر دو را در خود جای می دهد. از آن جا که برانگیختگی از پایین باید با جریانی که در پی آن است متناسب باشد، یعقوب با دو اردوگاهش خود را بر الگوی תהو بنا کرد. همین نکته هدیه او را نیز توضیح می دهد: برخلاف قربانی های توره که باید از حیوانات پاک باشند و با جزئیات دقیق بسیار ذبح و تقدیم شوند، زیرا توره از תקון منقبض جریان می یابد، یعقوب حیوانات ناپاک و زنده فرستاد؛ زیرا نور بی کران תהو همه چیز را تاب می آورد. همان گونه که خوک در آینده پاک خواهد شد و ریشه شتران بلندمرتبه است، چنین کاری تنها برای یعقوب، پیش از سینا، ممکن بود؛ برای ما، ممنوعیت های توره مطلق اند.

طرح کلی

1	دعای یعقوب	11
یعقوب از نورهای فراگیر پدران قوم یاری می خواهد تا نور תהו را به پایین بکشاند و بدین سان از عیسو نجات یابد.		
2	دو خط و سه خط	4-21
صفات جدا از هم תהו دو خط می سازند و صفات یکپارچه תקון سه خط؛ علت، نسبت نورها و ظرفهاست و برانگیختگی از پایین باید با جریانی که در پی آن است متناسب باشد.		
3	دو اردوگاه	51
یعقوب اردوگاهش را به دو بخش تقسیم کرد تا بازتاب תהو باشد و به نور فراگیر آن پیوند یابد.		
4	هدیه به عیسو	9-61
برخلاف قربانی های دقیق תקון، هدیه یعقوب از حیوانات ناپاک و زنده با نور بی کران תהو تناسب داشت.		

ناپاک در آینده ارتقا خواهد یافت و ریشه شتران بلندمرتبه است؛ اما پس از اعطای توره، آنچه را توره ممنوع کرده است نمی‌توان ارتقا داد.

مفاهیم کلیدی

תהו תהו

جهان نخستین نورهای شدید در ظرف‌های کوچک که صفاتش از هم جدا بودند و هر یک به تنهایی می‌ایستاد؛ ظرف‌های آن درهم شکستند.

תקון תקון

جهانی منظم با نورهای کمتر و ظرف‌های گشاده که در آن صفات در سه خط با یکدیگر همکاری می‌کنند.

سه خط ג' קוין

راست (חסד)، چپ (גבורה) و میانه (תפארת)؛ خط میانه دو خط دیگر را به هم می‌پیوندد و متعادل می‌کند.

נור فراگیر (אור מקיף, makif) אור מקיף

نوری آن‌قدر عظیم که در ظرف نمی‌گنجد و از بیرون بر آن اثر می‌گذارد؛ نور תהו از این نوع است.

آب‌های مؤنث و آب‌های مذکر (מ"ן ומ"ד, mayin nukvin and mayin duchrin)

«آب‌های مؤنث» برانگیختگی از پایین و «آب‌های مذکر» جریان از بالا؛ صورت نخست، دومی را شکل می‌دهد.

אורות וכלים אורות וכלים

تجلی الهی و ساختارهایی که آن را در خود جای می‌دهند؛ نسبت میان آن‌ها תהו را از תקון متمایز می‌کند.

بخش 1 • 11

دعای یعقوب

1 **ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם¹ כו'. פי' שהתפלל שיומשך אליו המקיפים דקדושה של האבות לעזור לו שיוכל להמשיך המקיף דתהו הנ"ל שיתגלה למטה ועי"ז ג"כ הצילני נא מיד עשו² כו' שלמטה.**

«و یعقوب (יעקب) گفت: «**אלהי אבי אברהם...**» مقصود این است که او دعا کرد تا نورهای فراگیر قدسی (مקיפים, makifim) پدران به سوی او فرود آیند و یاریش کنند تا بتواند نور فراگیر (مקיף, makif) تهاو (Tohu؛ آشفتگی) را که پیشتر یاد شد، به پایین فرود آورد تا در پایین آشکار شود؛ و از این راه نیز [این امر تحقق می‌یافت که] «لطفاً مرا از دست عیسو (עשו) ... نجات ده»، [یعنی عیسوی] که در عالم فرودین است.

پیش از دیدار با عیسو، یعقوب دعا می‌کند به «**אלהי אבי אברהם وאלהי אבי יצחק**». ماعمار این را چنین می‌فهمد که او درخواست می‌کند نورهای فراگیر قدسی پدران – مرتبه‌هایی از نور الهی که عظمتشان بیش از آن است که در درون جذب شوند – به یاریش بیایند تا بتواند نور فراگیر تهاو را که در ماعمار پیشین درباره‌اش بحث شد، به پایین فرود آورد و در این جهان آشکار سازد. هنگامی که آن نور برتر به پایین فرود آید، درخواست او برای رهایی از عیسو، یعنی عیسوی عالم فرودین، نیز اجابت خواهد شد.

بخش 2 • 21-4

دو خط و سه خط

2 **ויחץ את העם³ כו' לשני מחנות כו'. הנה הטעם שחלק לשני מחנות דוקא. יובן ע"פ הקדמה הידוע**
שעיקר ההפרש בין עולם התהו⁴ לעולם התקון⁵.

«و مردم را ... به دو اردوگاه تقسیم کرد...» اکنون علت اینکه چرا آنان را مشخصاً به دو اردوگاه تقسیم کرد، بر پایهٔ مقدمه‌ای شناخته‌شده فهمیده می‌شود: تفاوت اصلی میان عالم آشوب (תהו, Tohu) و عالم اصلاح (תקון, Tikun) [به این شرح است].

یعقوب (יעקب) از بیم عیسو (עשו) مردم و گله‌هایش را به دو اردوگاه تقسیم کرد. این مقالة می‌پرسد چرا مشخصاً دو اردوگاه، و پاسخ را بر تمایز بنیادین میان تهاو (آشوب) – جهان آغازینی که فروپاشید – و תקון (اصلاح) – جهان سامان‌یافته‌ای که جای آن را گرفت – استوار می‌کند.

שבועולם התהו היו הספירות מפורדים זה תחת זה אבל בעולם התקון הם בציור קוין⁶ דהיינו ג' קוין ימין ושמאל ואמצע

در عالم تها، مراتب تجلی (سفירות, Sefiros) از یکدیگر جدا بودند و هر یک زیر دیگری قرار داشت؛ اما در عالم תקון، در آرایش خطها قرار دارند؛ یعنی سه خط: راست، چپ و میانه.

در تها، هر مرتبه تجلی به تنهایی ایستاده بود و بی آنکه با دیگری تعاملی داشته باشد، زیر دیگری قرار می گرفت. در תקון، مراتب تجلی در سه ستون آرایش یافته اند: خط راست که مهر (חסד, Chesed) در رأس آن است، خط چپ که قید و سخت گیری (גבורה, Gevurah) در رأس آن است، و خط میانه.

שהקו האמצעי הוא המחבר ומייחד ג"כ ב' הקוין דימין وשמאל להיות מתכללים יחד כידוע דת"ת [דתפארת] הוא הממוצע בין חו"ג [חסד וגבורה] ומחברם יחד

خط میانه است که دو خط راست و چپ را به هم پیوند می دهد و نیز متحد می کند، تا در یکدیگر ادغام شوند؛ چنان که معروف است زیبایی و هماهنگی (תפארת, Tiferes) میانجی مهر و قید و سخت گیری است و آن دو را به هم می پیوندد.

خط میانه، که תפארת در رأس آن است، آن چیزی است که תקון را کارآمد می کند: مهر و قید و سخت گیری را متوازن می سازد، به گونه ای که هر یک چیزی از دیگری را در خود می پذیرد. این هماهنگی اضداد دقیقاً همان چیزی است که תהו از آن بی بهره بود.

ולכך ישראל שהם בבחי' התקון אומרים ג"פ [ג' פעמים] קדוש⁷ דוקא וכתוב בהם ג"כ והייתם לי סגולה⁸ שהסגול"ל הוא ג' נקודות בחינת ימין وשמאל ואמצע כו'

از این رو، اسرائیل که در مرتبه תקון هستند، مشخصاً سه بار «مقدس» می گویند؛ و نیز درباره آنان نوشته شده است: «برای من گنجینه ای (סגולה, segulah) خواهید بود»، زیرا סגול [واکه] (סגول, segol) سه نقطه است، جنبه راست، چپ و میانه...

از آنجا که قوم یهود به نظم תקון تعلق دارند، ستایششان الگویی سه گانه دارد: «مقدس، مقدس، مقدس». واژه סגולה، به معنای گنجینه، که درباره اسرائیل به کار رفته نیز به همین نکته اشاره دارد: واژه סגول سه نقطه دارد؛ دو نقطه در کنار هم و یکی در پایین، میان آن دو، همانند راست، چپ و میانه.

אבל בעולם התהו שהיו בבחי' פירוד זת"ז [זה תחת זה] ולא נתייחדו יחד ה"ז [הרי זה] רק בחי' ב' קוין שהחסד הוא בפ"ע [בפני עצמו] והגבור' [והגבורה] הוא בפ"ע [בפני עצמו].

اما در عالم تها، که در حالت جدایی، یکی زیر دیگری، بودند و با هم متحد نشدند، این تنها مرتبه دو خط است: مهر به تنهایی است و قید و سخت گیری به تنهایی.

اما در تها، صفات از هم جدا بودند و هرگز با یکدیگر ادغام نمی شدند؛ از این رو، در عمل فقط دو خط وجود داشت. مهر صرفاً همچون مهر عمل می کرد و قید و سخت گیری صرفاً همچون قید و سخت گیری، و چیزی نبود که میانجی آن دو شود.

3 וכמ"ש ביאור הדברים במ"א שהענין הוא לפי שבתהו היו האורות מרובים והכלים מועטים

و چنانکه شرح این امور در جای دیگری آمده است، نکته این است که در תהו (Tohu [آشوب]) نورها فراوان و ظرفها اندک بودند.

اکنون آذمور هازاکن توضیح می‌دهد، چنانکه در جای دیگری نیز آورده است، که چرا در توهو فقط خطوطی جداگانه وجود داشت. در توهو نور فراوان بود و ظرفها، یعنی ساختارهایی که قرار بود نور را در خود جای دهند و آشکار کنند، اندک بودند.

ולכן מצד קוטן הכלי לפ"ע [לפי ערך] האור ע"כ אין הכלי יכולה להכיל ב' הפכים חו"ג [חסד וגבורה] יחד
ازاین‌رو، چون ظرف در قیاس با نور کوچک بود، نمی‌توانست دو امر متضاد، مهر (Chesed, חסד) و قید و سخت‌گیری (Gevurah, גבורה)، را با هم در خود جای دهد.

چون ظرف در قیاس با نورش کوچک بود، نمی‌توانست دو صفت متضاد חסד و גבורה را هم‌زمان در خود جای دهد.

עד"מ באדם מי ששכלו קטן לא יכיל ב' הפכים כלל אלא אם יטה שכלו לזכות לא ימצא אז שום שכל לחוב ולא יסבול שום נטיה לחוב בלבו אלא רק טוב וחסד בלבד.

برای نمونه، در انسان: کسی که عقلش اندک است، اصلاً نمی‌تواند دو امر متضاد را در خود بگنجانند؛ بلکه اگر عقلش را به سوی تبریئه متمایل کند، آن‌گاه هیچ استدلالی برای محکومیت نمی‌یابد و در دلش هیچ گرایشی به محکومیت را برنمی‌تابد، بلکه در دلش فقط نیکی و مهر است.

او این مطلب را با نمونه کسی توضیح می‌دهد که عقلش تنگ‌دامنه است و هرگز نمی‌تواند دو ملاحظه متضاد را با هم در نظر بگیرد. همین که به سوی بی‌گناه دانستن کسی متمایل شود، دیگر هیچ استدلالی برای گناهکاری نمی‌بیند و نمی‌تواند هیچ گرایشی به سوی آن را تاب بیاورد؛ دلش فقط نیکی و مهر را در خود دارد.

4 ובהיפוך כאשר יטה לחוב לא יסבול כלל נטיה לזכות ونמצא אינו אלא בקו א' תמיד פעמים בקו הימין

לזכות ופעמים בקו השמאל לחוב

و برعکس، هنگامی که به سوی محکومیت متمایل شود، اصلاً هیچ گرایشی به سوی تبریئه را تاب نمی‌آورد. در نتیجه، او همواره فقط در یک خط است: گاهی در خط راست، به سوی تبریئه، و گاهی در خط چپ، به سوی محکومیت.

همان شخص تنگ‌نظر، وقتی به سوی محکومیت متمایل می‌شود، نمی‌تواند هیچ دلیلی برای تبریئه را تاب بیاورد. بنابراین او همواره فقط در یک خط قرار دارد: گاهی کاملاً در سمت راست (مهر) و گاهی کاملاً در سمت چپ (داوری).

והרי הקוין מפורדי' שכשהוא בבחי' חסד לא יוכל לסבול בחי' דין וכן להיפוך וזהו הנק' בחינת ב' קוין שהחסד הוא בפני עצמו והגבורה בפני עצמה.

پس این خطها از هم جدا هستند؛ زیرا هنگامی که در حالت مهر (חסد, Chesed) باشد، نمی‌تواند حالت داوری (גבורה, Gevurah) را تاب بیاورد، و برعکس نیز چنین است. این همان چیزی است که «مرتبه دو خط» نامیده می‌شود: **חסد** به‌تنهایی است و **גבורה** به‌تنهایی.

معنای «دو خط» همین است: خطها از یکدیگر جدا هستند، به‌گونه‌ای که وقتی **חסد** فعال است، جایی برای داوری نیست، و برعکس. هر صفت به‌تنهایی عمل می‌کند.

אבל בתקון שהת"ת [שהתפארת] מכריע בין חו"ג [חסד וגבורה]⁹ היינו שגם בשעת הדין יוכל להיות ג"כ נטיה לזכות וכן להיפך לפי שבתקון האורות מועטים והכלים מרובים

اما در سامان‌یابی (تقوین, Tikkun)، که زیبایی و هماهنگی (تفארת, Tiferes) میان **חסد** و **גבורה** داوری می‌کند، مقصود این است که حتی هنگام داوری نیز می‌تواند گرایشی به سوی تبریئه وجود داشته باشد، و برعکس نیز چنین است؛ زیرا در **תקון** نورها اندک و ظرفها بسیارند.

در **תקון**، **תפארת** میان **חסد** و **גבורה** «داوری» می‌کند؛ بنابراین حتی هنگام داوری هم می‌تواند گرایشی به سوی تبریئه باشد، و برعکس. این امر ممکن است، زیرا در **תקון** نورها اندک و ظرفها بسیارند.

נמצא הכלי רחב לקבל גם ב' הפכים וכמו באדם שדעתו רחבה יוכל לסבול ב' הפכים יחד וישכנו במוחו ולבו

در نتیجه، ظرف آن‌قدر گشاده است که حتی دو امر متضاد را نیز بپذیرد. این مانند کسی است که ذهنی گشاده دارد: او می‌تواند دو امر متضاد را با هم تاب بیاورد و آن دو [با هم] در ذهن و دلش سکونت کنند.

با ظرف‌های گشاده، جایی هست که حتی دو امر متضاد هم‌زمان در آن جای گیرند. نمونه‌اش انسانی با ذهنی گشاده است که در ذهن و دلش دو دیدگاه متضاد می‌توانند با هم سکونت داشته باشند.

שמצד זה יש סברא לזכות אע"פ [אף על פי] **שמצד אחר יש סברא לחוב כו' והרי בתקון מתייחדים חו"ג**
[חסד וגבורה] **יחדו וזהו ענין ג' קוין. (ועמ"ש מזה לקמן פ' יתרו בד"ה להבין ביאור ענין האבות הן הן**
המרכבה)

[او می‌بیند] که از این سو دلیلی برای تبریئه هست، هرچند از سوی دیگر دلیلی برای محکوم کردن هست... پس در **תקון**، **חסד** و **גבורה** با هم یگانه می‌شوند، و این معنای سه خط است. (و درباره این موضوع، در ادامه، در پاراشای **יִבְרָא**، در گفتاری (**מאמר**) که با عبارت «برای فهم توضیح این موضوع که پدران خود همان مرکبه‌اند» آغاز می‌شود، بنگرید.)

چنین شخصی از یک سو دلیلی برای تبریئه می‌بیند، حتی وقتی از سوی دیگر دلیلی برای محکوم کردن هست؛ این پیوند **חסد** و **גבורה** همان معنای «سه خط» است. گفتاری (**מאמר**) که آلتز ربه (**אדמו"ר הזקן**) در پاراشای **יִבְרָא** (به آن ارجاع می‌دهد (**תורה اور**، Yitro 9)، توضیح می‌دهد که آنچه دو امر متضاد را به هم پیوند می‌دهد، نوری از مرتبه‌ای بالاتر از هر دوی آن‌هاست؛ مرتبه‌ای که در آن، هر دو در حالت خودنقش‌گری‌اند. **ابراهیم (آברהם)** خط راست است، **اسحاق (יצחק)** خط چپ، و **יעقوب (יעקב)** خط میانی است که آن دو را به هم پیوند می‌دهد.

ואמנם בעובדא זו דיעקב ועשו שהיה יעקב צריך להמשיך לו המקיף דתהו שהוא בחי' האור דתהו
שבלי גבול כו' לכך הוצרך להעלות מ"ן [מ"ן נוקבין] לשם.

با این حال، در این ماجرای **יעقوب** و **عیسو (עשו)**، چون **יעقوب** نیاز داشت نور فراگیر عالم آشوب (**תהו**، Tohu) را به خود فرود آورد—یعنی مرتبه نور عالم **תהו** که بی‌حد است...—از این رو لازم بود در آنجا آب‌های مؤنث (**מ"ן**، mayin nukvin) را بالا ببرد.

با این همه، **יעقوب** در رویارویی‌اش با **عیسو** نیاز داشت نور فراگیر **תהو** را به خود فرود آورد؛ نوری بی‌حد که هیچ ظرفی نمی‌تواند آن را در خود جای دهد. برای این کار، باید آب‌های مؤنث (**מ"ן**، mayin nukvin) را بالا می‌برد؛ اصطلاحی کابالستی برای برانگیختگی از پایین (**אתערותא דלתתא**، isarusa dilesata) که جریانی از بالا را برمی‌انگیزد.

וידוע שהמ"ן [שהמ"ן נוקבין] צריך להיות] לפי אופן ההמשכה שרוצה להמשיך משום שלפי אופן
ההעלא' [ההעלאה] כך היא ההמשכה.

و معلوم است که آب‌های مؤنث باید متناسب با شیوه فرودآوردنی باشد که شخص می‌خواهد فرود آورد، زیرا شیوه فرودآمدن همان‌گونه است که شیوه صعود بوده است.

یک اصل کابالا: برانگیختگی از پایین باید با نوع جریانی که شخص می‌خواهد به پایین فرود آورد متناسب باشد. صورت صعود، صورت فرود را تعیین می‌کند؛ و این اصل، دو اردوگاه **יעقوب** را در بند بعد توضیح می‌دهد.

بخش 3 • 51

دو اردوگاه

5 והואיל וכן מאחר שבתהו היה רק ב' קוין כנ"ל לכך הוצרך יעקב לעשות עצמו ג"כ בדוגמא זו.

و از آنجا که چنین است، و چون در عالم آشفته‌گی (תהו, Tohu) تنها دو خط وجود داشت، چنان‌که پیش‌تر گفته شد، ازاین‌رو یعقوب (יעקب) نیز می‌بایست خود را بر همین الگو شکل دهد.

از آنجا که عالم تهاو تنها دو خط داشت و یعقوب می‌خواست نور آن را فرود آورد، می‌بایست خود را به همان الگو درمی‌آورد. صورتِ برانگیختگی‌اش از پایین باید ساختارِ مرتبه‌ای را باز می‌تاباند که می‌خواست به آن دست یابد.

וזזהו ויחזק את העם¹⁰ כו' לשני מחנות להיות דוגמת עולם התהו שלשם היה זת"ז [זה תחת זה] ולא בצیור ג' קוין כנ"ל ועי"ז יתקשר בעולם התהו להמשיך האו"מ [האור מקיף] כו'.

و این است [معناي] «و قوم را ... به دو اردوگاه تقسیم کرد»: تا مطابق الگوی عالم تهاو باشد؛ جایی که [مراتب تجلی (سפירות, Sefiros)] یکی زیر دیگری قرار داشتند، نه در آرایش سه خط، چنان‌که پیش‌تر گفته شد؛ و بدین‌وسیله با عالم تهاو پیوند می‌یافت تا نور فراگیر (اور مکيف, Or Makif) را فرود آورد...

به همین دلیل او قومش را به دو اردوگاه تقسیم کرد: تا ساختارِ عالم تهاو را بازآفرینی کند، عالمی که صفاتش جدا از یکدیگر بودند و در سه خط آرایش نیافته بودند. با تقلید از آن، به عالم تهاو پیوند یافت و می‌توانست نور فراگیر آن را فرود آورد.

بخش 4 • 61-9

هدیه به عیسو

6 ומזה הטעם עצמו יובן הטעם מה שהקריב יעקב המנחה עזים מאתים¹¹ כו'. שענין מנחה זו היא העלא'

[העלאת / העלאה] מ"ן [מיין نوکבין] להמשיך המקיף הנ"ל

و از همین علت، علتِ اینکه یعقوب (יעקب) پیشکش «دویست بز ماده...» را به عیسو (عیسو) تقدیم کرد نیز فهمیده می‌شود. زیرا این پیشکش، بالا بردنِ [آب‌های مؤنث] (מ"ן, mayin nukvin) است تا نور فراگیر پیش‌گفته را فرود آورد.

همین استدلال، پیشکش یعقوب به عیسو - شاملِ دویست بز ماده و بقیه - را نیز توضیح می‌دهد. مامار می‌گوید یعقوب آن را «تقدیم کرد» و آن را مנחה می‌نامد؛ واژه‌ای که هم به معنای هدیه است و هم قربانی آردی. این پیشکش، بالا بردنِ م"ן بود تا نور فراگیر [جهانِ آشوب] (תהו, Tohu) را فرود آورد.

והוא ע"ד ענין הקרבנות שהם העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] להמשיך מ"ד [מ"ן דוכרין] כנודע ואעפ"כ [ואף על פי כן] היתה מנחתו שלא ע"ד אופן ומשפט הקרבנות שבתורה כו'. בהיות שמעשה הקרבנות הוא מבהמות טהורים ושחוטים דוקא. אך השחיטה כשירה בזר.^{12, 13}

و این از سنخ قربانی‌هاست؛ قربانی‌هایی که بالا بردن م"ן برای فرود آوردن [آب‌های مذکر] (מ"ד, mayin duchrin) هستند، چنان‌که معروف است. باین‌حال، پیشکش او مطابق شیوه و احکام قربانی‌های تورات نبود... زیرا قربانی‌ها با حیوانات طاهر، و به‌طور مشخص با حیوانات ذبح‌شده، انجام می‌شوند. باین‌همه، ذبح اگر به‌دست غیرکاهن [انجام شود]، معتبر است.

از این جهت به قربانی‌ها شباهت دارد که آن‌ها نیز برانگیختگی‌ای از پایین‌اند که جریانی از بالا را فرود می‌آورد (מ"ד, «آب‌های مذکر»). باین‌حال، پیشکش یعقوب از قوانین قربانی‌ها پیروی نمی‌کرد؛ قوانینی که حیوانات طاهر (کوش) و ذبح‌شده را لازم می‌دانند. مامار می‌افزاید که خود ذبح را غیرکاهن نیز می‌تواند انجام دهد.

7 ולא מצינו קרבן בתורה בחי רק בשעיר דעזאזל וגם בקרבנות לא היו מקריבים רק החלב והדם.

و در تورات قربانی‌ای نمی‌یابیم که زنده [تقدیم شود]، مگر بز [فرستاده‌شده] به عزازل؛ و در قربانی‌ها نیز تنها چربی و خون را [بر مذبح] تقدیم می‌کردند.

در تورات هیچ قربانی‌ای در حال زنده بودن تقدیم نمی‌شود، مگر بز فرستاده‌شده به عزازل در یوم کیپور. حتی در قربانی‌های معمول نیز فقط چربی و خون بر مذبح تقدیم می‌شد.

והמנחה הזאת ששלח יעקב לעשו היו בהמות טמאות ג"כ כמ"ש גמלים מניקות¹⁴ כו'. וגם שהן חיין ולא שחוטין

اما این پیشکشی که یعقوب (יעקب) برای عیسو (עשו) فرستاد، حیوانات ناپاک را نیز دربر داشت؛ چنان‌که نوشته شده است: «شتران شیرده...»؛ و نیز آن‌ها زنده بودند و ذبح نشده بودند.

اما پیشکشی یعقوب حیوانات ناپاکی را نیز دربر داشت، از جمله شتران شیرده‌ای که در آیه نام برده شده‌اند؛ و همه آن‌ها زنده فرستاده شدند، نه ذبح‌شده. این‌ها دقیقاً همان ویژگی‌هایی هستند که احکام قربانی آن‌ها را منع می‌کنند.

והענין הוא משום שהעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] שהיא המנחה דיעקב הוא להמשיך מ"ד [מ"ן דוכרין] מבחי' המקיף דעולם התוהו.

و توضیح این است که بالا بردن آب‌های مؤنث (מ"ן, mayin nukvin)، که همان پیشکشی یعقوب است، برای آن است که آب‌های مذکر (מ"ד, mayin duchrin) از مرتبه نور فراگیر عالم آشوب (עולם התוהו, Tohu) به پایین کشیده شوند.

سبب این است که برانگیختگی از پایین یعقوب برای آن بود که فیضی از نور فراگیر عالم התוהו به پایین کشیده شود. هدفی دیگر، نوع دیگری از پیشکشی می‌طلبد.

8 והמ"ן [והמ"ן נוקבין] והמ"ד [והמ"ן דוכרין] דעולם התהו הוא משונה ובאופן אחר מן המ"ן [המ"ן נוקבין] ומ"ד

[ומ"ן דוכרין] דעולם התקון שהוא ענין הקרבנות שבתורה שהתורה היא מבחי' עולם התקון דאצילות

برانگیختگی از پایین (מ"ן, mayin nukvin) و جریان از بالا (מ"ד, mayin duchrin) در عالم آشفگی (תהו, Tohu) با برانگیختگی از پایین و جریان از بالا در عالم اصلاح و سامان یافتگی (תקון, Tikkun) متفاوت اند و از سخی دیگرند؛ این همان مسئله قربانی‌های تورات است، زیرا تورات از مرتبه عالم תקון در عالم صدور (אצילות, Atzilus) است.

برانگیختگی از پایین و جریان از بالای תהו با آن‌ها در תקון تفاوت دارد. قربانی‌ها به תקון تعلق دارند، زیرا خود تورات از عالم תקון در אצילות سرچشمه می‌گیرد.

והיינו כי עולם התקון הוא בחי' אור פנימי שהאורות מתצמצמים ונתפסי' [ונתפסים] בתוך הכלי ומאחר שהאור יכול להתיישב בתוך הכלי זהו הוראה שכבר נתצמצם האור בצמצומים רבים וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שבתקון האורות מועטים כו'.

یعنی، عالم תקון مرتبه نور درونی (אור פנימי, Or Pnimi) است؛ جایی که نورها منقبض می‌شوند و درون ظرف جای می‌گیرند. و چون نور می‌تواند در ظرف استقرار یابد، این نشان می‌دهد که نور پیش‌تر از انقباض‌های بسیار گذشته است؛ چنان‌که در עץ حיים (עץ حיים) آمده است که در תקון نورها اندک‌اند...

תקון قلمرو «نور درونی» است؛ نوری که آن‌قدر منقبض شده است که درون ظرف جای می‌گیرد. اینکه نور می‌تواند درون ظرف استقرار یابد نشان می‌دهد که پیش‌تر انقباض‌های بسیاری را پشت سر گذاشته است؛ چنان‌که עץ حיים می‌گوید در תקון نورها اندک‌اند.

לכן התורה שנמשכת משם היא ג"כ בבחי' דקדוקים וצמצומים.

ازاین‌رو، توراتی که از آنجا فرومی‌آید نیز در هیئت جزئیات دقیق و انقباض‌هاست.

چون تورات از תקון جریان می‌یابد، آن نیز صورت جزئیات دقیق و اندازه‌گیری‌های دقیق را به خود می‌گیرد.

9 ולכן مפורש בתורה סדר העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] דתקון הכל בדקדוקים שהוא משפט מעשה הקרבנות

שיהיו מבהמות טהורים ומג' מיני בהמות לבד ושיהיו שחוטין דוקא ויש הרבה דברים שהקרבתן נפסל בו

ازاین‌رو، ترتیب بالا بردن آب‌های مؤنث (מ"ן, mayin nukvin) در سامان یافتگی (תקון, Tikkun) در تورا، با تمام جزئیات دقیق بیان شده است؛ یعنی احکام عمل قربانی‌ها؛ اینکه از حیوانات پاک باشند، و فقط از سه گونه حیوان، و حتماً ذبح شده باشند؛ و موارد بسیاری هست که قربانی به سبب آن‌ها مردود می‌شود.

از آنجا که برانگیختگی از پایین تورا به سامان یافتگی تعلق دارد، احکام قربانی‌ها سرشار از جزئیات دقیق است. حیوان باید پاک باشد، از یکی از سه گونه گاو، گوسفند و بز باشد («از گاو و از گله»، لاویان ۱:۲)، ذبح شده باشد، و عیب‌های بسیاری آن را مردود می‌کند.

וכן בענין ההקרבה איך ומה הרבה דקדוקין כו' כי כל התור' [התורה] הוסדה בדרך זה בצמצומים ומדידות מפני שהיא מבחי' התקון שהאורות מצומצמים תוך הכלים ולכן מדקדק' ג"כ בכמה מיני צמצומים ודקדוקים כו'.

و همین طور درباره تقدیم قربانی، اینکه چگونه و چه چیزی تقدیم شود، [وجود دارد] جزئیات دقیق بسیار.... زیرا سراسر تورا بر همین شیوه، با انقباضها و اندازه گیریها، بنیاد نهاده شده است؛ چون از مرتبه سامان یافتگی است، جایی که نورها درون ظرفها منقبض اند؛ و از این رو، آن نیز در انواع بسیار انقباضها و جزئیات دقیق سخت گیر است....

همین دقت بر چگونگی و چیسستی قربانی نیز حاکم است. کل تورا بر پایه اندازه ها و محدودیت ها بنا شده، زیرا از سامان یافتگی سرچشمه می گیرد؛ جایی که نورها در ظرفها منقبض شده اند، و از این رو در جنبه های بسیار دقیق است.

אבל יעקב העלה מ"ן [מ"ן נוקבין] לבחי' המקיף דתהו¹⁵ כנ"ל שהוא אור גדול בבחי' א"ס שלכן לא יכול הכלי להכילו ונשאר בבחי' מקיף

اما یعقوب (יעקب) آبهای مؤنث را به مرتبه نور محیط آشفته (תהו, Tohu) بالا برد، چنانکه پیشتر گفته شد؛ نوری بزرگ در مرتبه بی نهایت مطلق (אין סוף, Ein Sof)، به گونه ای که ظرف نمی توانست آن را در خود جای دهد و آن در مرتبه نور محیط باقی ماند.

در مقابل، یعقوب برانگیختگی خود از پایین را به نور محیط آشفته معطوف کرد. این نور چنان عظیم است و در مرتبه بی نهایت مطلق قرار دارد که هیچ ظرفی نمی تواند آن را در خود جای دهد؛ از این رو، به صورت نور محیط باقی می ماند.

(לכך שלח המנחה שהוא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] לשם) אף בהמות טמאות גמלים מניקות כו'. וכולן היו חיין ולא שחוטין כו'.

(از این رو، هدیه را فرستاد؛ هدیه ای که بالا بردن آبهای مؤنث به آنجا بود.) حتی حیوانات ناپاک، «شتران شیرده...»؛ و همه آنها زنده بودند و ذبح نشده بودند....

به همین سبب بود که هدیه او، یعنی بالا بردن آبهای مؤنث به آن مرتبه، می توانست حیوانات ناپاکی مانند شتران شیرده را نیز دربرگیرد. همچنین همه حیوانات زنده فرستاده شدند و ذبح نشده بودند.

כי להיות האור בבחי' א"ס לכן אין שם הצמצומים והדקדוקים כי א"ס ב"ה הוא כל יכול לסבול הכל אף טמאין ושיהיו חייך כו' שאין נמצא שם דקדוקים וצמצומים כלל.

زیرا چون نور در مرتبه بی‌نهایت مطلق است، در آنجا انقباض‌ها و جزئیات دقیق وجود ندارد؛ زیرا بی‌نهایت مطلق (این سوف، Ein Sof)، که متبارک است، بر هر چیزی تواناست و می‌تواند همه‌چیز را برتابد، حتی [حیوانات] ناپاک، و اینکه زنده باشند...؛ زیرا در آنجا اصلاً هیچ‌گونه جزئیات دقیق و انقباضی وجود ندارد.

در مرتبه بی‌نهایت مطلق، انقباض یا جزئیات دقیق وجود ندارد. بی‌نهایت مطلق، چون بر هر چیزی تواناست، می‌تواند همه‌چیز را برتابد، حتی حیوانات ناپاک و زنده؛ زیرا آنجا هیچ‌چیز محدود یا معین نیست.

بخش 5 • 101

شتران، خوک و محدودیت‌های پس از سینا

10 וכמארז"ל [وكمأمر ربوتینو זכרונם לברכה] גבי חזיר שעתיד לחזור וליטהר¹⁶ היינו לע"ל [לעתיד לבוא] שיבולע המות לנצח¹⁷ ואז יתגלה עצמות א"ס ויוכל גם חזיר להתעלות משא"כ עתה.

و چنان‌که حکیمان ما، که یادشان مبارک باد، درباره‌ی خوک (خوک، חזיר، chazir) گفته‌اند که مقدر است بازگردد (لחזור، lachazor) و پاک شود؛ مقصود عصر آینده است، هنگامی که «مرگ برای همیشه بلعیده خواهد شد». آن‌گاه ذات بی‌نهایت مطلق (این سوف، Ein Sof) آشکار خواهد شد و حتی خوک نیز خواهد توانست تعالی یابد؛ اما اکنون چنین نیست.

حکیمان نام chazir (خوک) را برگرفته از lachazor، «بازگشتن»، تفسیر می‌کنند: در آینده پاک خواهد شد. این امر هنگامی روی می‌دهد که مرگ از میان برداشته شود و ذات بی‌نهایت آشکار گردد؛ آن‌گاه حتی خوک نیز می‌تواند تعالی یابد، چیزی که اکنون ممکن نیست.

לכן יעקב ששלח המנחה לעשו שהוא העלאת מ"ן [מיין נוקבין] למקיה דתהו שבבחי' א"ס שלח ג"כ דברים טמאים ולכך שלח ג"כ גמלים מניקות

ازاین‌رو یعقوب (יעקب، Yaakov)، که هدیه را برای عیسو (عشو، Eisav) فرستاد – هدیه‌ای که عبارت بود از بالا بردن آب‌های مؤنث، یعنی برانگیختگی از پایین (מים نוקבין، mayin nukvin)، به سوی نور فراگیر توهو (תהו، Tohu؛ عالم آشفته‌گی)، که در مرتبه این سوف است – چیزهای ناپاک را نیز فرستاد؛ و به همین سبب شتران شیرده را نیز فرستاد.

چون هدیه یعقوب متوجه نور فراگیر توهو در مرتبه این سوف بود، می‌توانست چیزهای ناپاک را نیز دربرگیرد؛ از همین رو شتران شیرده را نیز فرستاد.

כי אדרבה שרשן של גמלים הוא מאד נעלה כמ"ש באליעזר עבד אברהם שלקח יו"ד גמלים מגמלי אדניו¹⁸ וכל טוב אדניו בידו והוא ענין כגמול עלי אמו¹⁹ כו'

زیرا، برعکس، ریشه شتران (گمלים، gemalim) بسیار بلندمرتبه است؛ چنانکه درباره الیعزر، خدمتگزار ابراهیم (آبراهام)، نوشته شده که ده شتر از شتران اربابش را گرفت، «درحالی که همه دارایی اربابش در دستش بود»؛ و این همان مضمون «مانند کودکی از شیرگرفته شده (گمول، gamul) بر مادرش...» است.

شتران، برخلاف آنچه ممکن است گمان شود، ریشه‌ای بسیار بلندمرتبه دارند. مآمار این را از الیعزر، خدمتگزار ابراهیم، نشان می‌دهد که ده شتر از شتران اربابش را گرفت، «درحالی که همه دارایی اربابش در دستش بود»؛ و نیز از واژه gamal (شتر) که یادآور gamul، «کودکی از شیرگرفته شده بر مادرش»، است.

וכ"ז [וכל זה] לא היה יכול לעשות רק יעקב וקודם מ"ת [מתן תורה] אבל אנחנו כבר ניתן לנו התורה מבחי' התקון ומה שהוא טמא ואסור ע"פ התורה הוא מרוחק ולא יוכל להתעלות כלל כו' והכרת תכרת הנפש באכלה חלב כו' וכיצא:

و این کار را جز یعقوب هیچ‌کس نمی‌توانست انجام دهد، و آن هم [فقط] پیش از بخشش تورات. اما به ما، تورات از مرتبه تیکون (תיקון، Tikkun؛ اصلاح) داده شده است؛ و آنچه بر پایه تورات ناپاک و ممنوع است، دور است و به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند تعالی یابد...؛ و «آن جان به‌کلی منقطع خواهد شد» به سبب خوردن چربی ممنوع...، و مانند آن.

تنها یعقوب می‌توانست چنین هدیه‌ای بفرستد، و آن هم فقط پیش از آنکه تورات در سینا داده شود. اکنون که تورات را از مرتبه تیکون دریافت کرده‌ایم، هرچه تورات ناپاک یا ممنوع اعلام کند از قدوسیت دور است و نمی‌تواند تعالی یابد؛ چنانکه مجازات کרת (karet؛ بریده‌شدن) برای خوردن چربی ممنوع نشان می‌دهد (ויקרא 7:25).

در کار بندگی

ذهنی فراخ، مانند ظرف‌های תקון، می‌تواند ملاحظات متضاد، مانند مهر و داوری، را در کنار هم جای دهد. و هرچند این مآמר نشان می‌دهد که والاترین نور از همه محدودیت‌ها فراتر است، در پایان نتیجه می‌گیرد که برای ما، پس از اعطای توراه، راه رسیدن به ה' از قوانین دقیق توراه می‌گذرد: آنچه توراه ممنوع کرده است، قابل ارتقا نیست.

پرسش‌هایی برای گفت‌وگو

1. چرا برانگیختگی از پایین باید با نوع جریانی که شخص می‌خواهد به پایین بکشد متناسب باشد؟
2. چگونه تشبیه قاضی تنگ‌نظر و قاضی فراخ‌اندیش، تفاوت میان תורה و תקון را توضیح می‌دهد؟
3. بر پایه این مآמר، چرا قوانین توراه درباره قربانی‌ها چنین دقیق‌اند؟
4. چه چیزی به یعقوب امکان داد حیوانات ناپاک و زنده را به‌عنوان هدیه بفرستد، و چرا ما نمی‌توانیم همین کار را بکنیم؟
5. پاکی آینده خوک و ریشه بلندمرتبه شتر درباره رابطه میان بی‌نهایت مطلق (אין סוף، Ein Sof) و ناپاکی چه چیزی می‌آموزد؟

یادداشت‌ها

بند 1

1 ویاמר יעקב אלהי אבי אברהם

هنگام بازگشت به سرزمین اسرائیل، پس از آنکه به او خبر دادند عیسو (عשו) با چهارصد مرد به سویش می‌آید، یعقوب (יעקب) به ه' دعا می‌کند و ه' را همان‌گونه می‌خواند که پدانش، ابراهیم (آברהם) و اسحاق (יצחק)، به درگاهش دعا می‌کردند. این گفتار (مامار، maamar) خواندن پدران را درخواست فرود آمدن انوار محیطی آنان به سوی او می‌داند.

Genesis 32:10 براسیت ל"ב:י'

ויאמר יעקב אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יצחק ה' האמר אלי שוב לארצה ולמולדתך ואטיבה עמך:

And Jacob said: 'O G-d of my father Abraham, and G-d of my father Isaac, O L-RD, who saidst unto me: Return unto thy country, and to thy kindred, and I will do thee good

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

בראשית לב, י.

2 הצילני נא מיד עשו

در همان دعا، یعقوب از ه' می‌خواهد او را از برادرش عیسو نجات دهد؛ از عیسویی که می‌ترسد به او حمله کند. در اینجا، این رهایی از راه فرود آوردن نور توهو (Tohu [آشفتگی]) تحقق می‌یابد.

Genesis 32:12 براسیت ל"ב:י"ב

הצילני נא מיד אחי מיד עשו כיירא אתו פריבוא והפני אם עלי בנים:

Deliver me, I pray Thee, from the hand of my brother, from the hand of Esau; for I fear him, lest he come and smite me, the mother with the children

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

بند 2

3 ויחץ את העם

یعقوب (יעקب) که از گزارش نزدیک‌شدن عیسو (عשו) بیمناک شده بود، مردمی را که همراهش بودند و نیز گله‌ها را به دو اردوگاه تقسیم کرد تا اگر عیسو به یکی حمله کند، دیگری بتواند بگیرزد (32:9). این گفتار (مامار، maamar) در عدد دو، تقلیدی از توهو (Tohu) می‌یابد.

Genesis 32:8 براسیت ל"ב:ח'

ויירא יעקב מאד ויפץ לו ויחץ את־העם אשר־אתו ואת־הבצאן ואת־הבקר והגמלים לשני מחנות:

Then Jacob was greatly afraid and was distressed. And he divided the people that was with him, and the flocks, and the herds, and the camels, into two camps

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

4 עולם התהו

یادداشت کھوت به ایتس حاییم (עץ חיים)، شعار هکلایم (שער הכללים)، فصل‌های 1-2، و شعار غگلیم ویوشر (שער עגולים ویوשר)، شاخه 4 ارجاع می‌دهد (عץ حיים 1:4). فصل نخست شعار هکلایم عالم توهو، عالم «نقاط» (נקודים، Nekudim) را شرح می‌دهد: مراتب تجلی (ספירות، Sefiros) آن یکی پس از دیگری پدیدار شدند: نخست تاج (כתר، Keser)،

سپیس حکمت (חכמה، Chochmah)، سپیس فهم (בינה، Binah)، سپیس شش نقطه عاطفی، سپیس فرمانروایی (מלכות، Malchus)، و پس از آن شکستند.

Sefer Etz Chaim, Shaar HaKlalim 1:1-2 עץ חיים, שער הכללים א'–א'–ב'

... וז"ס ודברתי אתך מבין ב' הכרובים שהיה מצומצמת שם השכינה ומנקודה זו נתפשטו י' נקודות מכתר עד המלכות עד"ז כי מהיותר מובהר ועליון מנקודה זו נעשה כתר ונתפשט למטה ושאר הטי' כלולים בו ומה שנשאר בתוכה ג"כ ממובחר הנשאר מתפשט למטה מהכתר ונעשה חכמה והח' כלולים בו. ואח"כ בינה והו' כלולים בה. ואח"כ הו' נקודות יחד ואח"כ המל', וזהו נקרא עולם התהו ובהו ועולם הנקודות. והאור העליון היה נכנס בתוכם ר"ל בתוך הכלי ואור הא"ס מקיף לכתר [ומתפשט עד סיום מקום כל ה' ספירות] ומאוי"פ שבכתר נעשה פנימי ומקיף ...

Sefer Etz Chaim (Public Domain)

5 ההפרש בין עולם התהו לעולם התיקון

در آنجا آلتز ربه (آدمو"ر הזקן) دیدگاه Sefer HaTemunah (ספר התמונה) را نقل می‌کند که پیش از جهان ما، چرخه‌ای (شمیשה, shemita) وجود داشت که از חסד سرچشمه می‌گرفت و «فقط نیکی و مهر» بود؛ و نیز تفسیر آریزال را می‌آورد که این چرخه پیشین همان عالم تهو است، یعنی هفت پادشاه آغازینی که «مردند»، حال آنکه چرخه ما عالم תק ون است که پس از آن پدید آمد (تורה اور (تורה اور), שמות 3:1). این مطلب نشان می‌دهد که تهو، چنان‌که در اینجا نیز آمده، فرمانروایی یک صفت به‌تنهایی است.

یادداشت کھوت

ראה ע"ה שער הכללים פ"א, פ"ב. שער עגולים ویوשר ענף ד. ובכ"מ. לקמן נא, ד. ואילך.

6 התהו . . . זה תחת זה . . . בצیור קוין

در آنجا آلتز ربه بر پایه سنت قبلائی (קבלה, Kabbalah) توضیح می‌دهد که تهو نورهای فراوان و ظرف‌های اندک دارد: هر صفت با چنان شدتی پدیدار می‌شد که نمی‌توانست در صفت مقابل خود جای گیرد، ازاین‌رو هر یک به‌تنهایی می‌ایستاد؛ תקון همان خط‌هاست، یعنی صفاتی که در یکدیگر جای می‌گیرند، با نورهای اندک و ظرف‌های فراوان، تا یک ظرف بتواند دو امر متضاد را هم‌زمان در خود جای دهد (تורה اور, נח 3:4).

یادداشت کھوت

ראה לעיל ט, ד. وראה ד"ה והארץ היתה תהו תקס"ח בתחלתו. ובד"ה אחרי מות תרמ"ט סעי' ג.

7 ג"פ קדוש

در رؤیای یشعیا، سرافیم (שרפים, seraphim) یکدیگر را ندا می‌دهند: «مقدس، مقدس، مقدس است نام چهارحرفی (ה', Havayah)، فرمانروای سپاه‌ها؛ این کلماتی است که بنی‌اسرائیل در دعای قدوسیت (קדושה, Kedushah) تکرار می‌کنند. در اینجا، سه بار تکرار، بازتاب سه خط تیکون (Tikkun [اصلاح]) است.

Isaiah 6:3 ישעיהו ו':ג'

וקרא זה אליה ואמר קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כליהארץ קבדו:

And one called unto another, and said: Holy, holy, holy, is the L-RD of hosts; The whole earth is full of His glory

8 והייתם לי סגולה

در سینا، ה' به موسی (موشه) می‌گوید که به اسرائیل بگوید: اگر به صدای من گوش دهید و پیمان مرا نگاه دارید، در میان همه قوم‌ها برای من گنجینه‌ای (سگולה، segulah) خواهید بود. این گفتار در واژه سگולה (segulah)، حرکت سیگول (סגול، segol) را می‌یابد؛ سه نقطه آن نماد سه خط تیکون است.

Exodus 19:5 שמות י"ט:ה'

ועתה אם-שמעו תשמעו בקלי ושמרתם את-בריתי והייתם לי סגולה מקלה-עמים כלי-קלארץ:

Now therefore, if ye will hearken unto My voice indeed, and keep My covenant, then ye shall be Mine own treasure from among all peoples; for all the earth is Mine

یادداشت كهوت

שמות יט, ה.

بند 4

9 וזהו הנק' בחינת ב' קוין . . . אבל בתקון שהת' מכריע בין חו"ג

این یادداشت می‌گوید که این بخش در اور التורה درباره ویشلا نقل شده است؛ در آنجا تسماح تسدک (הצמח צדק) توضیح آلتز ربه درباره دو خط تهور و سه خط תקון را می‌آورد.

یادداشت كهوت

מובא באוה"ת פ' וישלח רמז, א. ראה תו"ח פ' בראשית ט, א.

بند 5

10 ויחץ את העם

تقسیم به دو اردوگاه، که در اینجا به‌منزله شیوه یعقوب (יעקب) برای هم‌خوان‌کردن خویش با ساختار توهو (Tohu؛ آشفتگی) خوانده می‌شود.

Genesis 32:8 بראשית ל"ב:ח'

ויירא יעקב מאד ויִצָר לוֹ ויִחַץ אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַמִּלִּים לְשֵׁנֵי מַחֲנֹת:

Then Jacob was greatly afraid and was distressed. And he divided the people that was with him, and the flocks, and the herds, and the camels, into two camps

بند 6

11 עזים מאתים

پیش از دیدار با عیسو (עשו)، یعقوب (יעקب) برای فرونشاندن خشم او، هدیه‌ای از بزها، گوسفندان، شترها، گاوها و الاغ‌ها برایش می‌فرستد. این گفتار (ماامار، maamar) این هدیه را به‌منزله بالا بردن آب‌های مؤنت (میون نوکبین، mayin nukvin) می‌خواند.

Genesis 32:15 بראשית ל"ב:ט"ו

עזים מאתים ותששים עשרים רחלים מאתים ואילים עשרים:

two hundred she-goats and twenty he-goats, two hundred ewes and twenty rams

12 השחיטה כשרה בזר

یادداشت Kehot برای این عبارت به Berakhot 31a ارجاع می‌دهد.

Berakhot 31a ברכות ל"א א

یادداشت كهوت

ברכות לא, א וש"נ.

13 השחיטה כשירה בזר

سموئیل (شموאל) که پسری بود، دید مردم در جست‌وجوی کاهن آیینی (כהن، kohen) هستند تا گاو را که مادرش حنا (חנה) آورده بود ذبح کند؛ و حکم داد که ذبح به‌دست کسی که کاهن نیست نیز معتبر است، زیرا تورات خدمت را فقط از زمان دریافت خون به بعد به کاهنان واگذار می‌کند. یادداشت Kehot شماره 31a را می‌دهد؛ این بخش در 31b است.

Berakhot 31b:21 ברכות ל"א ב:כ"א

אלא, אמר להו עלי: קראו כהן, לימי ולשחוט. חזנהו שמואל דהו מהדרי בתר כהן למישחט, אמר להו: למה לכו לאהדורי בתר כהן למישחט? שחיטה בזר כשרה! אייתוהו לקמיה דעלי. אמר לקה: מנא לך הא? אמר לקה: מי כתיב "ושחט הכהן"? "והקריבו הכהנים" כתיב, משקלה ואילך מצות כהונה, מכאן לשחיטה שקשרה בזר.

Nay; but Eli said to them, "Call a priest that he may come and slay [the bullock]." Samuel saw them going for a priest to slay it? so he said to them, "Why go searching for a priest to slay it? If the act of slaying is performed by a non-priest it is valid." They brought him before Eli, who asked him, "Whence hast thou this teaching?" He replied, "Is it written, 'The priest shall slay'? It is written, 'The priests shall present ... the blood' (Lev. i, 5). From

بند 7

14 גמלים מיניקות

در میان حیواناتی که یعقوب (יעקب) برای عیسو (עשו) می‌فرستد، سی شتر شیرده به‌همراه بچه‌هایشان هستند، هرچند شتر حیوانی کشر (kosher) [مجاز برای خوردن] نیست. این گفتار (ماامار، maamar) آن‌ها را حیوانات ناپاک هدیه او می‌شمارد.

Genesis 32:16 بראשית ל"ב:ט"ז

גמלים מיניקות ובניהם שלשים פרות ארבעים ופרים עשרה אתנת עשרים ועזים עשרה:

thirty milch camels and their colts, forty kine and ten bulls, twenty she-asses and ten foals

یادداشت كهوت

בראשית לב, טז.

بند 9

15 אבל יעקב העלה מ"ן לבחי' המקיף דתהו

در آنجا آلتز ربی (ادمو"ר הזקן) توری داده‌شده به‌واسطه موسی را - که هر فرد به‌وسیله آن «چگونگی و چیستی» را به پایین می‌کشد - در کنار «تورای برتری» قرار می‌دهد که فقط بر پدران آشکار شد: چاه‌هایی که ابراهیم (آברהם) و اسحاق (יצחק) کردند، و کار یعقوب با چوب‌ها، همان چیزی را به پایین کشید که تفیلین‌ها (תפילין، tefillin) به پایین می‌کشند؛ هرچند اگر هرکس دیگری همان کارها را انجام می‌داد، هیچ نتیجه‌ای نداشت، «زیرا پایین‌کشیدن آنان همچون تورای برتر بود» (לקוטי תורה،

Surely I have stilled and quieted my soul; Like a weaned child with his mother; My soul is with me like a weaned child.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

يادداشت كهوت
تهלים קלא, ב.

שלח 17:14). يادداشت Kehot عبارت «بين آنچه دربارهٔ و يعقوب فرستاد» به نحوی مشابه نوشته شده است» را اشاره به اینجا می‌داند.

يادداشت كهوت

בלקוית שלח נא, א כנראה שמציין לכאן "שהמשכתם היה כמו בתורה שלמעלה (ועמ"ש קצת כעין זה ע"פ וישלח יעקב)". מובא באוה"ת נ"ך כרך א ע' תרנח. ומציין גם לקוית חקת ס, א.

بند 10

16 וכמארז"ל גבי חזיר שעתיד לחזור וליטהר

این یادداشت خواننده را برای آگاهی از روایت پاکشدن آیندهٔ خوک به Shelah دربارهٔ چایبه سارا ارجاع می‌دهد.

يادداشت كهوت

ראה שלי"ה פ' חיי שרה. מדרש תלפיות ענף חזיר בשם רבינו בחיי. ס' הקנה. לקוית ד"ה וכל בניך ס"ג. וראה הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בהמשך מים רבים תרל"ו ע' פד. ובכ"מ. סה"ש תנש"א ח"א ע' 162 ובמ"מ לשם.

17 שיבולע המות לנצח

اشعيا (ישעיהו) پیشگویی می‌کند که در زمان آینده، ه' مرگ را برای همیشه فرو خواهد بلعید و اشکها را از هر چهره‌ای خواهد زدود. این **مאמר** (maamar) تطهير خوک را به آن زمان مربوط می‌سازد؛ زمانی که ذات بی‌نهایت مطلق (این **סוף**, Ein Sof) آشکار می‌شود.

Isaiah 25:8 ישעיהו כ"ה:ח'

בלע המות לנצח ומחה אדני' ה' דמעה מעל כל־פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל־הארץ כי ה' דבר:

He will swallow up death for ever; And the L-rd GOD will wipe away tears from off all faces; And the reproach of His people will He take away from off all the earth; For the L-RD hath spoken it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

18 י' גמלים מגמלי אדוניו

خدمتکار ابراهيم (آبراهم) (اليعزر, **אליעזר**, بنا بر روایت سنتی) برای یافتن همسری برای اسحاق (**יצחק**) به راه می‌افتد و ده شتر سرورش را با خود می‌برد، «با همهٔ دارایی‌های سرورش در دستش». **مאמר** به این آیه استناد می‌کند تا ریشهٔ برتر شترها را نشان دهد.

Genesis 24:10 براسית כ"ד:י'

ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל־טוב אדניו בידו ויקם וילך אלי־آרם נהרים אלי־עיר נחור:

And the servant took ten camels, of the camels of his master, and departed; having all goodly things of his master's in his hand; and he arose, and went to Aram-naharaim, unto the city of Nahor.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

يادداشت كهوت

בראשית כד, י'.

19 כגמול עלי אמו

داوود (دוד) در یکی از سرودهای صعود می‌گوید که نفس خویش را «همچون کودکی که از شیر گرفته شده بر مادرش» آرام ساخته است. **مאמר** در تعبیر «کودک از شیر گرفته‌شده» (**גמול**, gamul), واژهٔ «شتر» (**גמל**, gamal) را می‌شنود.

Psalms 131:2 תהלים קל"א:ב'

אם־לא שויתי ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי:

درباره این نسخه

.the notes و .our explanations ,the English translation ,This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0

.Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) از طریق سفاریا: (Public Domain); Sefer Etz Chaim (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tractate .Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

ترجمه و شرح انگلیسی: با کمک هوش مصنوعی (openai/gpt-6-luna-pro:batch) برای likuteitorah.com تهیه شده و با متن عبری و سفاریا مقابله شده است؛ هنوز ویراستار انسانی آن را بازبینی نکرده است. لطفاً هر مطلب مهمی را با متن عبری مقابله کنید.

ربه خواست که ماماریم پارشای آن هفته، «پارشای حسیدی»، در همان هفته و در طول هفت روز آن آموخته شوند (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). چرا آن را بیاموزیم و برکات ربه: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha

پروژه‌ای رایگان و غیرتجاری؛ هیچ‌چیز در اینجا فروخته نمی‌شود. وابسته به Kehot, Sefaria یا کتابخانه لوباوویچ نیست. © likuteitorah.com

از likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayishlach/3

تقدیم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، רב لیوی ییتسחק